

MILTON FRIEDMAN EGYETEM

Milton Friedman Gazdálkodás- és
Szervezéstudományok Doktori Iskola

MAB-kód: D255

Az akkreditációs létesítési eljárásban közreműködő
látogató bizottság jelentése

*A MAB Testülete 2023. október 20-i ülésén hozott
2023/8/X/2. sz. határozat melléklete*

Tartalomjegyzék

I. A látogató bizottság javaslata az akkreditációt illetően	3
I.1. Főbb erősségek	5
I.2. Fejlesztendő területek ESG-sztenderdenként	5
II. Látogatóbizottsági értékelés.....	7
II.1. A doktori iskola általános helyzetképe	7
II.2. A törzstagok tudományos tevékenysége.....	8
II.3. Az ESG-kritériumok szerinti értékelés.....	10
ESG 1.1 Minőségbiztosítási politika.....	10
ESG 1.2 és 1.9 A képzési programok kialakítása és jóváhagyása, folyamatos figyelemmel kísérése és rendszeres értékelése	12
ESG 1.3 Hallgatóközpontú tanulás, tanítás és értékelés	14
ESG 1.4 A hallgatók felvétele, előrehaladása, tanulmányaik elismerése és a képesítés odaítélése.....	15
ESG 1.5 Oktatók	18
ESG 1.6 Tanulástámogatás és hallgatói szolgáltatások	20
ESG 1.7 Információkezelés.....	22
ESG 1.8 Nyilvános információk.....	23
ESG 1.10 Rendszeres külső minőségbiztosítás	24
III. Látogató Bizottság.....	24
IV. Mellékletek	25
IV.1. Feladatmeghatározás	25
IV.2 Akkreditációs interjúk menetrendje	25

I. A látogató bizottság javaslata az akkreditációt illetően

A MAB Látogató Bizottsága (a továbbiakban: Bizottság) az Oktatási Hivatal kirendelt szakértője a Milton Friedman Egyetemen létesítendő Milton Friedman Gazdálkodás- és Szervezéstudományok Doktori Iskola (D255, a továbbiakban: DI) akkreditációs eljárásában.

A Bizottság áttekintette az Oktatási Hivaltól (a továbbiakban: OH) beérkezett – és hiánypótlással kiegészítésre kért – létesítési dokumentációt (amelyben összefűzésre kerültek a DI alap szabályozó dokumentumai). A Bizottság a hiánypótlással kiegészített létesítési dokumentációban található szabályzatok és a DI honlapján az eljárás folyamán elérhetővé tett szabályzatok között kisebb-nagyobb tartalmi eltéréseket állapított meg. A Bizottság munkája során a kirendelő szervtől, vagyis az OH-tól kapott és hiánypótlott dokumentációs csomagot vette figyelembe, tekintettel arra, hogy a Bizottság időállapotot értékel. Az időközben módosított, honlapon elérhető szabályzati keretek értékelésére a jelentés nem tér ki. A szabályzatok folyamatos fejlesztése dicsérendő, ugyanakkor a MAB szakértői munkája során adott dokumentációs csomagra terjed ki, figyelemmel arra is, hogy a DI nem tájékoztatta a Bizottságot a változtatásokról.

A Bizottság a benyújtott létesítési dokumentáció, a DI önértékelése, az átvizsgált nyilvános egyetemi dokumentumok és az online interjúk alapján megállapítja, hogy a DI minőségbiztosítási rendszere az ESG (Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area) elvei értelmében egységes szerkezetű, az egész DI-re kiterjed.

A DI minőségbiztosítási és fejlesztési folyamatai részben tervezettek. Tervezési, ellenőrzési, mérési és értékelési eljárásai – létesítési eljárás okán – gyakorlatban még nem értékelhetők, dokumentum és terv szintjén változó gyakoriságúak, tervezett tartalmuk újraértékelendő. A vezetési folyamatok és a minőségbiztosítási folyamatok között gyenge a kapcsolat, az oktatás-kutatás menedzsmentje nem megfelelő. A DI stratégiája nem kellőképpen kidolgozott.

A támogató – pénzügyi, gazdálkodási, informatikai – folyamatok, valamint az infrastruktúra jó háttérrel biztosít az oktatási és kutatási tevékenységhez.

A törzstagság alapvető feltételeit, miszerint gazdálkodás- és szervezéstudományok területén folyamatos és magas szintű tudományos tevékenységet folytat, a létesítendő DI törzstagjai nem teljesítik. A pályázatban megnevezett törzstagok kutatási területei/témái jellemzően nem a DI létesítési dokumentációjában megjelölt tudományághoz tartoznak (részletes indoklás ld. II.2. A törzstagok tudományos tevékenység c. fejezet).

A Bizottság jelentésében, azon belül kiemelten az I.2. Fejlesztendő területek c. fejezetben foglaltaknak megfelelően, további fejlesztéseket szükséges a DI-nek megtennie a képzés biztos alapokon történő indításához. Kiemelt terület ezek között: a disszertáció

benyújtásának feltételül szabott publikációs követelmények pontos meghatározása és szabályzati szinten történő rögzítése szükséges, a kiadott fokozat értékének biztosítása érdekében.

A Bizottság javaslata: *a Milton Friedman Gazdálkodás- és Szervezéstudományok Doktori Iskola létesítése és akkreditációja nem támogatható.*

I.1. Főbb erősségek

A MAB fontos célja, hogy az akkreditációs eljárások során tapasztalt jó gyakorlatokra felhívja a doktori képzést folytató intézmények figyelmét. A Bizottság e célból összegyűjtötte a létesítési koncepcióból azon – jelenleg terv szintű – gyakorlatokat, melyeket példaértékűnek talál, s melyekből más doktori iskolák is ötleteket meríthetnek.

- A DI Kutatási és Képzési Programjában az MKKR 8. szintjének szintleírói mellett, rögzítésre került az EIT (Európai Innovációs és Technológiai Intézet) kritériumoknak való megfelelés is.

I.2. Fejlesztendő területek ESG-sztenderdenként

A Bizottság az alábbi ESG-sztenderdek tekintetében fogalmaz meg fejlesztendő és javítandó területeket. A következő akkreditációs eljárás során áttekintésre és értékelésre kerül, hogy a DI a kijelölt fejlesztési megállapításokra hogyan reagált, milyen konkrét intézkedéseket hajtott végre.

ESG 1.1 A minőségbiztosítási politika területén:

- A minőségbiztosítási célok és azok teljesülésének értékelését lehetővé tévő indikátorok egyértelmű kidolgozása.
- A DI tevékenységének megítélését lehetővé tévő indikátorterületek pontosítása, az értékelés feltételeinek megteremtése.
- A PDCA-ciklus (Plan-Do-Check-Act) egyértelmű kidolgozása és érvényesítése a DI minőségbiztosítási folyamatainak érvényesítése érdekében.
- Az egyetemi és a DI szintű minőségbiztosítás kapcsolódási pontjainak azonosítása, a DI-ben kialakított minőségfejlesztési rendszer integrálhatóságának megteremtése az egyetem minőségbiztosítási rendszerébe.
- A Doktori Iskola Tanács (DIT) összetételi részletes összetételi szabályai nem tisztázottak szabályzat szintjén (így a doktorandusz érdekképviselőt sem).

ESG 1.2 és 1.9 A képzési programok területén:

- A DI definiálja képzési programja szintjén, hogy mit ért levelező tagozatos részidős szervezett képzés, valamint a levelező tagozatos részidős egyéni képzés alatt. Az áttekintett dokumentumok alapján nem derült ki egyértelműen a kínált képzési formák közötti kapcsolódási és eltérési pontok. Megjegyzendő, hogy a klasszikus

képzési munkarendektől (nappali, levelező, egyéni felkészülés) a DI és a hallgatók érdekében nem javasolt eltérni.

- A képzés során sokkal nagyobb hangsúly fektetése az elméleti alapokra.

ESG 1.3 A hallgatóközpontú tanulás, tanítás és értékelés területén:

- A DI működését leíró teljes intézményi – tanulási, tanítási, értékelési – szabályozás felülvizsgálata, annak a doktori képzést meghatározó valamennyi releváns tényezőjére kiterjedő, egyértelmű tartalmú normatív szabályozás elkészítése.
- A DI rögzítse tartalmi irányelveit és követelményeit a hallgatóktól elvárt munkaterv/kutatási terv vonatkozásában. Az említett terv értékelésére felkért szakértői bizottság (ld. Működési Szabályzat és Minőségbiztosítási Terv vonatkozó részei) összetételi, kiválasztási szabályait szintúgy rögzíteni szükséges a transzparens és objektív elbírálás biztosítása érdekében.

ESG 1.4 A hallgatók felvétele, előrehaladása, tanulmányaik elismerése és a képesítés odaítélése területén:

- Egyetemi szinten javítandó – a Doktori Szabályzat 3. sz. mellékletében felsorolt eljárási díjtételek áttekintése, valamint a fokozatszerzési eljárási díj érintetti körének pontos definiálása szükséges, az Nftv-hez igazodva (ld. ESG 1.4 fejezet).
- Egyetemi szinten megvizsgálandó annak lehetősége és szükségessége, hogy a doktori disszertációk kötelező plágiumellenőrzést követően kerülhessenek csak benyújtásra. Amennyiben bevezetésre kerül, javasolt rögzíteni, hogy az ellenőrzés eredményéről nyilatkozattételt kérjen a DI, valamint a nyilatkozat eredménye a védés jegyzőkönyvének kötelező eleme legyen.
- Igazodva az egyetemi Doktori Szabályzatban foglaltakhoz, a DI rögzítse Működési Szabályzatában az alábbiakat:
 - a felvételhez elvárt tudományos teljesítmény értékelésének szempontjait;
 - a hallgatói átvétel szabályait, folyamatát.
- A DI rögzítse egyértelműen a felvételi bizottság létszámára, összetételére vonatkozó szabályait, valamint a műhelyvita szervezéséért felelősként megjelölt pozíciók/szervezeti egységek megjelölését. Jelenleg eltérő szabályok kerültek rögzítésre több dokumentumban is.
- Az egyéni felkészülőkötől elvárt, min. 80%-os készültségi szintű értekezés gyakorlati jelentésének egyértelmű meghatározása.
- A DI szabályozza egyértelműen a komplex vizsgára történő jelentkezés feltételeit. Jelenleg eltérő követelmények kerültek rögzítésre.

- A doktori iskolákról, a doktori eljárások rendjéről és a habilitációról szóló 387/2012. (XII. 19.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Kormányrendelet) 13. § (3) bekezdése értelmében a DI szabályzatában rögzíteni kell a nyelvi követelmények teljesítéséhez elfogadott valamennyi idegen nyelvet.
- A DI-ben szükség van a disszertáció benyújtásának feltételéül szabott publikációs követelmények egzakt meghatározására.

ESG 1.5 Az oktatói feltételek biztosítása területén:

- Az oktatói állomány kompetenciáinak az erősítése a DI tudományágában (gazdálkodás- és szervezéstudományok).
- A doktori programban részt vevő oktatókkal szemben támasztott követelmények egyértelmű meghatározása (hazai és nemzetközi kutatási és publikációs tapasztalat).

ESG 1.6 A tanulástámogatás és hallgatói szolgáltatások területén:

- A DI működését egyértelműen meghatározó szabályozással összhangban álló, a különböző diszciplináris háttérű hallgatói igényeknek megfelelő tanulástámogatási és szolgáltatási rendszer kialakítása.

ESG 1.7 Az információkezelés területén:

- A minőségcélok és a monitorozni kívánt minőségjellemzők összehangolása.

ESG 1.8 Az információk nyilvánossága területén:

- A DI az alábbiakról nyújtson majd tájékoztatást a honlapján: a DIT összetétele, a delegált érdekképviselő személyével egyetemben; nyilvános események (pl. komplex vizsga, műhelyvita és nyilvános védések meghívói); kapcsolati adatok; fogadóórák, ügyfélfogadási rend; információkat, kimutatást a majdani végzettek elhelyezkedéséről.

II. Látogatóbizottsági értékelés

II.1. A doktori iskola általános helyzetképe

A benyújtott létesítési dokumentáció alapján a DI már 2023-ban szeretné elkezdni a doktori képzését. Jelenleg 12 működő doktori iskola működik Magyarországon gazdálkodás- és szervezéstudományok területén, ebből négy Budapesten, a többi a jelentősebb gazdálkodástudományi képzést folytató egyetemi városokban, Pécsen, Miskolcon, Szegeden, Debrecenben, Győrben, Veszprémben, Gödöllőn, Kaposváron és Sopronban.

A Milton Friedman Egyetemnek nincs jelenleg doktori képzése, a létesítendő doktori iskola az első, amely a tudományos utánpótlás képzésében szerepet vállalna. Az egyetemnek stratégiai célja a képzési programjait ilyen irányban fejleszteni. Azért választották a gazdálkodás- és szervezéstudományt az első doktori iskolájuk tudományágának, mert ez szervesen ráépíthető a mesterképzésükre, és részben innen remélnék felvételizőket. Ezzel párhuzamosan a DI céljai között szerepel gyakorló szakemberek megszólítása és számukra doktori képzés nyújtása. A DI célja, hogy minőségi képzést nyújtson mind az üzleti szférából érkező és karrierjét továbbra is a gyakorlatban tervező, mind pedig az Egyetem utánpótlását képező, tudományos érdeklődésű hallgatók számára. Ehhez az Egyetem rendelkezésére áll a szükséges infrastruktúra és a modern oktatási technika. A DI célja emellett, hogy összekötő szerepet töltsön be a térségben és a gazdálkodás- és szervezéstudományok területein kívül az azokhoz kapcsolódó határterületeket is a képzésébe integrálja, ami jelentős erőforrásokat igényel egy újonnan alakuló doktori iskolától. A Bizottság felhívja a DI figyelmét arra, hogy a térségben betöltött szerep részletesebb kifejtést, valamint pontosítást igényel, tekintettel arra, hogy a térségben bőven van kínálat doktori képzésre.

Az intézményt 2020-ban akkreditálták utoljára, ami alapján világos kép rajzolódik ki az egyetem profiljáról. Számos gazdálkodástudományi és egyéb társadalomtudományi (pl. szociológia, politológia) képzésre öt mester szak épül (andragógia, kommunikáció és médiatudomány, nemzetközi gazdaság és gazdálkodás, nemzetközi tanulmányok, politikatudomány). Az intézményi akkreditációs jelentés és az interjúk alapján elmondható, hogy az intézmény nagy arányban támaszkodik vendégoktatókra, és a főállású oktatók tudományos tevékenysége jelentős szórást mutat, vannak publikáció nélküli főiskolai státuszba besorolt oktatók, és vannak kisebb arányban egyetemi oktatók, kutatók elvárható minőségű és mennyiségű publikációval. Összességében az intézmény oktatói között nagyon kevesen publikálnak magas, nemzetközi szinten. A hazai és nemzetközi tudományos térképen az intézmény nem jelentős.

II.2. A törzstagok tudományos tevékenysége

A doktori iskolákról, a doktori eljárások rendjéről és a habilitációról szóló 387/2012. (XII. 19.) számú kormányrendelet (a továbbiakban: Kormányrendelet) meghatározza a törzstagság kritériumait. A törzstagság egyik alapvető feltétele a 2. § (3) bekezdésének b) pontja értelmében, hogy törzstag az lehet, aki *„a doktori iskola tudományágában, illetve annak kutatási területén folyamatos, magas szintű tudományos tevékenységet folytat, amely tudományos tevékenység – ide nem értve a művészeti tevékenységet – a Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény 3. § (1) bekezdés o) pontjában meghatározott nemzeti tudományos bibliográfiai adatbázis (a továbbiakban: Adatbázis) alapján vizsgálendő”*.

A Milton Friedman Gazdálkodás- és Szervezéstudományok Doktori Iskola törzstagjai:

Artner Annamária egyetemi tanár (a kérelem benyújtásakor még: főiskolai tanár),

Grajczjár István egyetemi docens,

Grata Pawel egyetemi tanár,

Lévai Imre professor emeritus,

Madlenák Radovan egyetemi tanár,

Nagy Henrietta egyetemi tanár,

Neszmélyi György Iván egyetemi tanár,

Tóth Tamás egyetemi tanár.

A törzstagok értékelése a benyújtott dokumentumok alapján és a rendelkezésre bocsátott MTMT-linkek alapján történt, és ezek alapján megállapítható, hogy a létesítendő DI vezetője és tervezett törzstagjai nem felelnek meg a gazdálkodás- és szervezéstudományok tudományágban. A törzstagok publikációi összevetve az MTA IX. osztály GMB folyóirat listájával megállapítható, hogy a törzstagok tudományos munkássága vagy egyáltalán nem jelenik meg azon folyóiratokban vagy nem éri el a 30%-ot, az elmúlt öt évben.

Artner Annamária egyetemi tanár, kiemelkedő kutató, publikációnak száma magas, minősége többnyire magas, szakterületi besorolásuk politikatudomány, valamint nemzetközi és fejlődéstudomány.

Grajczjár István egyetemi docens, nemzetközi kutatói beágyazottsága kiváló, azonban publikációi nem szervezés és vezetéstudomány területén születtek, szakterületi besorolásuk szociológia és politikatudomány.

Grata Pawel egyetemi tanár, a lengyel tudományos életben jól beágyazottnak tűnik, azonban a publikációi gazdaságtörténet és társadalomtörténet tematikájú.

Lévai Imre professor emeritus, kiváló kutató, az elmúlt évtizedben keveset publikált, ezek közül kiemelendő két 2023-ban megjelent két társszerzős cikke, amely a létesítendő doktori iskola potenciális törzstagjaival együttműködésben készült. Mindkét cikk Scimagóban nem jegyzett lapban jelent meg és a szakterületi besorolásuk fejlődéstudomány.

Madlenák Radovan egyetemi tanár. Az öt megjelölt cikk közül 4 regionális nemzetközi lapban (lengyel) jelent meg, amelyből 3 a megjelenés idején nem volt Scimago besorolása, illetve egy szintén lengyel kiadású nemzetközi lapban, amely Q₃-as besorolású. Szakterületi besorolásuk műszaki, közlekedési, valamint fejlődéstudomány. A legutóbb megjelent cikke a Sustainability c. lapban jelent meg, amely MDPI-kiadvány.

Nagy Henrietta egyetemi tanár, számos hazai és nemzetközi tudományos cikk szerzője, társszerzője, amelyek és a szakterületi besorolásuk területfejlesztés. A megjelent cikkek egy része besorolás nélküli, azonban vannak Scimago besorolású cikkei is, ezen belül MDPI kiadású lapokban is jelent meg cikke, valamint bírálatot is vállalt MDPI lapban.

Neszmélyi György Iván egyetemi tanár, számos hazai és nemzetközi tudományos cikk szerzője, társszerzője, amelyek zömében és a szakterületi besorolásuk politikatudomány, regionálistudomány. A megjelent cikkek egy része besorolás nélküli, azonban vannak Scimago besorolású cikkei is, ezen belül MDPI kiadású lapokban is jelent meg cikke.

Tóth Tamás egyetemi tanár, szakterülete a területfejlesztés, gazdaságfejlesztés. Számos hazai és nemzetközi tanulmánya jelent meg politológia és regionálistudomány területen.

II.3. Az ESG-kritériumok szerinti értékelés

Az egyes ESG-pontokat tárgyaló fejezetek végén a Bizottság által megfontolásra ajánlott javaslatok találhatóak. Mérlegelésüket a doktori iskolára bízta a Bizottság, teljesülésüket külön nem vizsgálja.

ESG 1.1 Minőségbiztosítási politika

Sztenderd: *Az intézmények rendelkezzenek publikus és a stratégiai menedzsment részét képező minőségbiztosítási politikával. Ezt a belső érintettek [azaz a hallgatók, az oktatók és a nem oktató személyzet] dolgozzák ki és valósítsák meg, megfelelő struktúrák és folyamatok révén, a külső érintettek [felhasználók, munkaadók, partnerek] bevonásával.*

A Milton Friedman Egyetem az intézmény egészére kiterjedő, kialakított minőségbiztosítási rendszerrel rendelkezik. Minőségbiztosítási rendszerét minőségbiztosítási kézikönyvében szabályozta, mely deklarálja az ESG 2015 alapú minőségbiztosítási rendszer kialakítását és fenntartását. A kialakítandó DI működtetése során alkalmazni kívánt minőségbiztosítás rendszerét az egyetem a DI Minőségbiztosítási Tervében szabályozta.

A Milton Friedman Egyetem Gazdálkodás és Szervezéstudományok Doktori Iskola minőségbiztosítási rendszerének kiindulópontjaként az egyetem intézményfejlesztési terve tekinthető, mely rögzíti a DI megalapításának szándékát. Ebből kiindulóan az egyetem meghatározta a DI küldetését és jövőképét, mely kijelöli az intézményen belül a DI szerepét, alapvető fejlődési irányát. A DI továbbá megfogalmazta minőségpolitikáját.

A DI által működtetni szándékozott minőségbiztosítás rendszer intézményileg meghatározott célkitűzésekből és teljesítményekből indul ki. Ezek biztosítása érdekében a DI minőségfejlesztési célokat rögzített, amelyek teljesülésének megítélése érdekében a DI partnereinek elégedettségét és működési eredményességét kívánja rendszeresen értékelni. Partnereinek elégedettségét doktorandusz elégedettség és igényfelmérés, oktatói és témavezetői munka hallgatói véleményezése, oktatói-kutatói elégedettség, partneri elégedettség keretében kívánja vizsgálni.

A DI eredményességének megítélésére az intézmény indikátor területeket fogadott el: képzési-kutatási szakasz indikátor területei (képzéseredményességi indikátorok, tapasztalati eredményesség az egyes modulokban, hozzáadott érték a képzési-kutatási folyamatokban); kutatási-publikációs szakasz indikátor területei (kutatási eredményesség, publikációs eredményesség, disszertációs eredményesség, aktív doktoranduszi státusz eredményessége, nem aktív doktoranduszi státusz problémáinak kezelése). A DI továbbá folyamatosan mérni és értékelni kívánja: a hallgatók munkatervének időarányos teljesítéseit; DI tagjainak publikációs és kutatási teljesítményét; valamint a témavezetők és opponensek munkáját; a piaci környezet változását.

A Minőségbiztosítási Terv szerint átfogó fejlesztésre 4 évente, a célok és a mért értékek összehasonlításával, értékelésével kerül sor. Ennek során az intézmény fókuszba kívánja állítani a következő területek szisztematikus megítélését: rendelkezésre áll-e a megfelelő kutatási háttér és infrastruktúra, teljesíthetők-e a doktoranduszoknak felajánlott kutatási témák, a DI-hez kötődő új tudományos eredmények mennyiben felelnek meg az iskola által művelt tudományterületnek, valamint tudományággal szemben támasztott hazai és nemzetközi elvárásoknak, melyek a következő három év kutatási projektjeivel kapcsolatos elvárások. A minőségbiztosítási rendszer kialakításának és működtetésének nevesített felelőse a Minőségügyi Felelős.

A minőségbiztosítás tervezett rendszere bár koncepcionálisan kialakított, számtalan fejlesztési területet tartalmaz. A DI minőségbiztosítási rendszerének középpontjába a minőségfejlesztési céljai teljesítését állítja, ugyanakkor a Minőségbiztosítási Terv indikátorai nem képezik le a célokat. Nem egyértelmű mindezek alapján, hogy a minőségfejlesztési célok értékelése milyen módon valósulhat meg, hogy válik képessé az intézmény a visszacsatolásra, tevékenységeinek fejlesztésére. A minőségfejlesztési indikátorok további fejlesztési területet jelentenek. Bár a partnerek elégedettségének megítélésére az intézmény egzakt kérdőíveket fogadott el, eredményességének visszacsatolása érdekében egyelőre indikátor területeket rögzített, melyek nem teszik lehetővé a tapasztalatok egyértelmű számba vételét. További fejlesztési pontot jelent az érdekeltek bevonási módjának kialakítása a DI tevékenységébe. Bár az egyetem rendkívül kiterjedt hazai és nemzetközi partnerhálózattal rendelkezik mind a vállalati, mind az intézményi szféra esetében, e szereplők doktori képzésbe történő bevonásának pontos eljárásai még kialakításra várnak. Az intézmény kutatócsoportjainak, tanszékeinek bevonása a DI tevékenységébe vagy minőségbiztosítási rendszerének kialakításába, működtetésébe egyelőre nem megragadható, melyet megerősítettek a Bizottság által folytatott panelbeszélgetések is. A doktoranduszok bevonására bár az intézmény határozott szándékokkal rendelkezik (doktorandusz képviselő bevonása a Doktori Iskola Tanácsába [DIT], speciális ügyek mentén további tanácskozási jogú képviselők bevonása), ennek módja még nem került szabályozásra. Ugyanitt megjegyzendő, hogy a DIT

részletes összetételi szabályai nem tisztázottak szabályzat szintjén (így a doktorandusz érdekképviselőté sem). Mindösszesen annyi került rögzítésre, hogy a DI vezetője tag, a többi személyt pedig a DI törzstagjai választják meg.

Az egyetem az akadémiai szabadság és integritás biztosítása érdekében az MTA tudományetikai kódexét tartja irányadónak. A munkaviszonyban álló PhD-hallgatókra az intézmény foglalkoztatási követelményrendszere és az egyetemi összeférhetlenségi szabályai vonatkoznak. az esélyegyenlőség biztosítása érdekében az egyetem a DI-re is kiterjedő Esélyegyenlőségi Szabályzattal rendelkezik.

Ajánlások

- A Bizottság mindenképpen javasolja az egyetem által fenntartott tanszékek és kutatócsoportok szorosabb bevonásának kialakítását a DI tevékenységébe, így a DI minőségbiztosításába.
- A Bizottság javasolja az egyetem által kialakított és menedzselt intézményi és vállalati partnerhálózat szorosabb bevonásának kialakítását a DI minőségfejlesztési tevékenységébe.

ESG 1.2 és 1.9 A képzési programok kialakítása és jóváhagyása, folyamatos figyelemmel kísérése és rendszeres értékelése

Sztenderdek: *Az intézmények rendelkezzenek folyamatokkal képzési programjaik kialakítására és jóváhagyására. A képzési programokat úgy kell kialakítani, hogy elérjék kitűzött céljaikat, beleértve az elvárt tanulási eredményeket. A program révén megszerezhető képzés legyen világosan meghatározott és közzé, utalással a nemzeti képesítési keretrendszer megfelelő szintjére, s ennek révén az Európai Felsőoktatási Térség képesítési keretrendszerére.*

Az intézmények folyamatosan kísérik figyelemmel és rendszeres időközönként tekintsék át képzési programjaikat, biztosítandó, hogy azok elérjék kitűzött céljaikat, illetve megfeleljenek a hallgatók és a társadalom igényeinek. Ezen értékelések eredményezzék a programok folyamatos javulását. Az ennek folytán tervezett vagy megtett intézkedéseket minden érdekelt felé közölni kell.

A DI képzést az egyetem működő mesterszakjaira kívánja építeni (andragógia, kommunikáció és médiatudomány, nemzetközi gazdaság és gazdálkodás, nemzetközi tanulmányok és politikatudomány). Az interjúkból és az önértékelésből kiderült, hogy a DI nyitottnak mutatkozik a külső érdeklődők, különösen a gyakorló vezetők felé. A felvételi követelmények legalább „jó” szintű mester diplomát vagy azzal egyenértékű végzettséget, emellett egy világnyelvből legalább „C” típusú középfokú, államilag elismert vagy azzal egyenértékű nyelvvizsgát, illetve kutatási terv benyújtását írják elő. Amennyiben a jelentkező nem a gazdálkodás- és szervezéstudományból szerezte a diplomáját, a doktori iskola előírhatja a képzéshez szükséges tudást megalapozó equalizációs tárgyak felvételét. Az equalizációs

tárgyakat a doktorandusz, a témavezető beleegyezésével, a mesterképzési szakon oktatt, kötelező vagy kötelezően választandó tárgyak közül veheti fel, összesen legfeljebb 20 kredit értékben, amely nem számít bele az abszolutórium megszerzéséhez előírt kreditszámba. A felvételhez a felvételi eljárás során maximálisan szerorzhető 60 pontból minimum 30 pont teljesítése elvart. A jelentkezéshez minden esetben szükséges a leendő témavezető támogató aláírása. A DI a témakiírásokat a honlapján tervezi hirdetni, jelenleg a zárt honlapon még nem érhető el a tételes felsorolás.

Az akkreditációs kérelemhez szükséges DI képzési program kialakítása megtörtént, azonban a képzési program rendszeres felülvizsgálata és fejlesztése nincs megtervezve. Jelenleg a kötelező tárgyak (Üzleti gazdaságtan, Általános kutatómódszertan, Politikai gazdaságtan, Összehasonlító társadalmi, gazdasági elemzések, Nemzetközi gazdasági folyamatok) szorosabban kapcsolódnak a politikatudomány, illetve a nemzetközi- és fejlődéstudomány szakterületekhez, mint a gazdálkodás- és szervezéstudományhoz. A választható tárgyak köre is az e tudományterületeken történő elmélyülést támogatják, kevésbé a gazdálkodási- és szervezéstudományi ismeretek megszerzését, tudományos megismerését.

A DI képzési terve szerint a képzési és kutatósi szakaszban összesen 120 kredit értéket (félévénként 30-at) kell a hallgatóknak megszerezniük, amelyek kötelező és választható kurzusok elvégzésével, oktatási tevékenységgel és/vagy mobilitással, illetve konzultációval abszolválható. Jelenleg a képzési tervből nem derül ki egyértelműen, hogy a mobilitásért és a konzultációért hogyan lehet pontot szerezni. A kutatósi és disszertációs szakaszban szintén 120 kredit érték szerorzhető, amelyből 60 kredit értéket kutatómunkával és publikációkkal szerorzhetnek meg a doktoranduszok. Nem világos, hogy az egyes publikációs és kutatósi tevékenységek hány kredit értéket érnek a rendszerben, továbbá hiányzik a korábbi szakaszban felmerült és a disszertációs szakaszban is meglévő oktatási és/vagy mobilitási és konzultációs kreditpontokért teljesítendő feladatok egzakt leírása.

A fokozatszerzésre előírt publikációs követelmények nincsenek pontosan megállapítva. A rendelkezésre álló dokumentumokból nem derül ki, hogy a szükséges 60 kredit érték milyen szintű publikációkkal szerorzhető meg. Csak azt rögzíti „A fokozatszerzésre vonatkozó specifikus tudományos és szakmai követelmény” elnevezésű dokumentum, hogy a társszerzők száma milyen szorzókat eredményez a kreditszámításnál. A megszerzendő kredit értékekben való rugalmasság szintjét sem állapítja meg a hivatkozott dokumentum, azaz, ha egy jelölt több publikációval rendelkezik, úgy oktatási és mobilitási pontokból szerorzhet-e kevesebbet vagy fordítva.

Ajánlások

- A képzési terv kötelező tárgyai közé több gazdálkodási- és szervezéstudományi kurzust szükséges felvenni és a jelenleg meghirdetett interdiszciplináris tárgyakat a választható tárgyak közé kell sorolni.
- További választható gazdálkodási- és szervezéstudományi kurzusokat szükséges meghirdetni.

ESG 1.3 Hallgatóközpontú tanulás, tanítás és értékelés

Sztenderd: *Az intézmények biztosítsák képzési programjaik olyan megvalósítását, amely aktív szerepre ösztönzi a hallgatókat a tanulási folyamat létrehozásában. A hallgatók értékelése tükrözzé ezt a megközelítést.*

A DI tervezése alapján a doktoranduszok eltérő nyelvi környezetből, szakterületekről és munkáltatói háttérrel érkeznek majd a DI-be, ezért, ahogyan az interjú során a DI vezetősége is elismerte, az egyik legnagyobb képzési kihívást a hallgatói sokszínűség egyénre szabott kezelése jelenti. A DI-nek otthont adó Milton Friedman Egyetem képzési gyakorlata alapján, a doktoranduszi életpálya igényeit támogató kutatási és kutatásszervezési tevékenységet magában foglaló hallgatóközpontú oktatást, személyre szabott egyéni vagy kiscsoportos felkészítés, tanrend keretében kívánják megvalósítani.

A hallgatói szükségletek sokszínűségét rugalmas tanulási környezet és a még kialakítás alatt álló széles spektrumú szabadon választott kurzus, valamint gyakorlati partneri hálózaton alapuló kínálaton keresztül értelmezik.

A tantárgyhirdetést és a képzést magyar nyelven, a valamennyi tantárgyra kiterjedő angol nyelvű oktatási képességek meglétével tervezik végrehajtani.

A képzés során nagy önállóságot várnak el a doktoranduszoktól: a DI-ben rendszeres konzultációs teret, vitalehetőséget kínálnak, ami magas szintű és többszereplős szakmai visszajelzést, útmutatásokat adhat már a képzés kezdeti szakaszában, valamint elősegítheti a doktori tanulmányok sikerességét. A tervek értelmében, a DI félévente értékeli a hallgatók előrehaladását, melyet évente megszervezett DI-fórum és rendszeres kerekasztal konferenciák keretében vitatnak meg a hallgatókkal. A DI évente tervezi értékelni a hallgatói egyéni képzési tervek teljesülését, az oktatók és a témavezetők teljesítményét, az előadásokon és konzultációs foglalkozásokon alkalmazott oktatási és tanácsadási módszerek és kutatásmetodológia átadás hatékonyságát.

A doktoranduszi életpályát tanévekre bontott évfolyamfelelősi, mentori és témavezetői támogatással akarják végrehajtani, a mentorálási standardok alapján kezdő, gyakorló és disszertációs doktoranduszi státuszok jelölésével. A nappali és levelező tagozatos doktori képzés – hangsúlyozva a felvétel, a hallgatói előmenetel, az értékelés, a doktoranduszi oktatási tevékenységet és a fokozatszerzést, amelyek – tervezésében bizonytalanságot

eredményezhet a DI működését szabályozó dokumentumok nem minden releváns részletre kiterjedő kidolgozottsága.

A DI dokumentumokban hat fő témakiíró szerepel, míg évfolyamonként – bár előzetes egzakt felmérést nem hajtottak végre, az együttműködő partnereik útján szerzett bevélszvizsgálatok tapasztalataira alapozva – nagyságrendileg tíz-tizenöt fő doktorandusz felvételét tervezik. A DI vezetőségének elmondása alapján a képzésre jelentkezők kisebb hányadát az intézmény MA-képzésén végzettek közül és a tudományos fokozattal nem rendelkező intézményi oktatók jelentkezésével tervezik. Míg a PhD-hallgatók jelentősebb részét az üzleti szféra felső vezetői közül, valamint külföldi jelentkezőkből várják. A témavezető/doktorandusz, a magyar/külföldi hallgatói arány DI általi szabályozása folyamatban van.

Ajánlás

- Javasolt a mintaterv felülvizsgálata, a hallgatói sokszínűség kezelése, a multidiszciplinaritás biztosítása érdekében széles spektrumú kötelező és szabadon választott/választható kurzus, illetőleg személyes fejlesztési, kutatási, publikációs és oktatásmódszertani tantárgyak meghirdetésének lehetőségét megvizsgálni.

ESG 1.4 A hallgatók felvétele, előrehaladása, tanulmányaik elismerése és a képzítés odaítélése

Sztenderd: *Az intézmények következetesen alkalmazzák a teljes hallgatói életciklust lefedő, előzetesen meghatározott és közzétett szabályzataikat, például a hallgatók felvétele, előrehaladása, tanulmányaik elismerése és a képzítés odaítélése tekintetében.*

A DI az alábbi dokumentumok mentén tervezi folytatni képzési tevékenységét:

- Doktori Szabályzat (SZMSZ III. kötet, Hallgatói Követelményrendszer, III.J alkötet, hatályos: 2022. december 15., 38 oldal, tartalomjegyzékkel ellátott);
- Működési Szabályzat;
- Kutatási és Képzési Program;
- Minőségbiztosítási Terv.

A felvételi tájékoztató tartalmi elemeit a DI Működési Szabályzata részletesen rögzíti. A felvételi pályázat benyújtási határidejét, általános tartalmi és formai követelményeit, a felvételi pontozás szabályait és az elérendő minimum pontszámot az egyetemi Doktori Szabályzat rögzíti. Ugyanezen szabályzat értelmében: a felvételi eljárás során, a tudományos teljesítmény értékelésére szempontokat kell meghatározni és azokat a DI Működési Szabályzatában kell rögzíteni. Ezt a DI-nek pótolnia kell. A felvételi bizottság létszámára és összetételére vonatkozóan nincs egyértelmű szabályozás, dokumentumok szintjén eltérnek

(Kutatási és Képzési Program, Működési Szabályzat, Minőségbiztosítási Terv), ezért ezt mindenképp tisztáznia kell a DI-nek.

A DI-ben bár biztosított a lehetőség, de csak rendkívül indokolt esetben fogadnának egyéni felkészülőket a képzésbe. A belépési feltételeket a DI Működési Szabályzata rögzíti, ugyanakkor nem egyértelműen beazonosítható a velük szemben elvárt szakmai és tudományos követelmény. Az említett dokumentum alapján az egyéni felkészülő *„bemeneti publikációs követelménye megegyezik a doktori értekezés benyújtásához szükséges minimum publikációs követelményekkel. További előírás, hogy a benyújtott értekezés tervezet érje el minimum 80%-os készültségi szintet”*. A publikációs minimumkövetelmények a benyújtott létesítési dokumentáció alapján nem egyértelműek (ld. lentebb kifejtve), továbbá a 80%-os készültségi szint mint elvárás pontosabb definiálása pedig biztosítaná a tervezhetőséget és átláthatóságot.

A szabályzó dokumentumok alapján, a hallgatói előrehaladás nyomon követési formái összehangolást és tisztázást igényelnek: nem egyértelmű a kötelező jelleg és az esetleges egyezés az alábbiak között: a Működési Szabályzat alapján évente doktorandusz konferencián számolhatnak be (feltételes módban), míg a Minőségbiztosítási Tervben évente szóbeli beszámoltatás lesz a gyakorlat.

A követelményekkel a hallgatók előre megismerkedhetnek, a tantárgyi tematikák nyilvánosak a DI honlapján.

Komplex vizsga eljárásrendje, a vizsgabizottság összetételére, a vizsga értékelésére, mindkét vizsgarész ismételtetésére vonatkozó szabályok egyértelműen – és a jogszabályhoz igazodva – kerültek rögzítésre az egyetemi Doktori Szabályzatban. A vizsga előfeltételeiről eltérő információ áll rendelkezésre, amit a DI-nek pontosítani szükséges majd: a Doktori Szabályzat 90-120 kredit és a második nyelvi követelmény teljesítését rögzíti, miközben a Minőségbiztosítási Terv kizárólag a 120 tanulmányi kredit teljesítését írja elő. Utóbbi dokumentum alapján a DI a komplex vizsga elméleti és disszertációs részének követelményei az alábbiak: 1) kutatási terv prezentálás és véde, 2) előzetes, írásos tanulmány véde (a kutatási tervhez kapcsolódó empirikus elemzés [kvalitatív és kvantitatív]), tehát a DI az elméleti vizsgarészhez nem tantárgyakat/témaköröket jelölt ki (eltérve a vizsga szervezésére vonatkozó Országos Doktori Tanács előírásától). Az interjúk alapján ezt a DI már javította, a honlapon elérhető, javított Kutatási és Képzési Programjában kijelölésre kerültek az elméleti vizsgarész tantárgyai.

A DI két idegen nyelv igazolt tudását várja el a hallgatóitól a komplex vizsga teljesítéséig. A második idegennyelv-tudás szintjét, igazolásának módját, valamint az elfogadható nyelvek körét egyértelműen rögzítenie kell a DI-nek.

A DI Működési Szabályzata (3. sz. függelék) és Kutatási és Képzési Programja rögzíti a fokozatszerzéshez elvárt publikációs kreditmennyiséget (60), valamint a kreditek elszámolási

rendszerét (kreditértékek, társszerzős teljesítmények beszámítási segédlete), ugyanakkor a disszertáció benyújtásához nem határoztak meg minimum publikációs követelményt. E követelményeknek ki kell térniük a publikációk minimális számára, az azokat befoglaló kiadványok típusára, hazai vagy nemzetközi mivoltára, minőségére (pl. Scimago, Scopus besorolás, MTA IX. Osztály folyóirat listája stb.) és a társszerzőkkel közösen készített publikációk értékelésére.

A DI a fokozatszerzési eljárás kötelező elemévé teszi a műhelyvitát. Ennek eljárásrendje szabályozott, ugyanakkor a szervezésért felelős személyek/szervezeti egységek tisztázást igényelnek. Jelenleg a felelősök megjelölése a dokumentumok szintjén eltérnek (Kutatási és Képzési Program, Működési Szabályzat, Minőségbiztosítási Terv). Az interjúm elhangzottak alapján elsősorban a témavezető–hallgató páros feladata lesz a szervezés, amiben a DI titkára fog segítséget nyújtani. Bár az egyetem rendelkezik plágiumkereső szoftveres előfizetéssel, a disszertációk benyújtásának nem feltétele az ellenőrzés. Hazai és nemzetközi gyakorlatban széles körben elterjedt, hogy a disszertációk plágium ellenőrzése elengedhetetlen feltétele a benyújtásnak, aminek az eredményeit a bírálók minden esetben meg is kapják. Az interjúkon jelezték, hogy megfontolandónak tartják a kötelező ellenőrzés bevezetését.

Az egyetemi Doktori Szabályzat megfelelő részletességgel rögzíti az alábbiakat: a disszertáció és tézis formai követelményeit, a benyújtás folyamatát, az értekezés opponensi bírálatának szabályait, a bizottság összetételi szabályait, a védés, értékelés és minősítés folyamatát. Ugyanezen szabályzat 3. sz. melléklete rögzíti a képzési és eljárási díjakat, mint pl. jelentkezés fokozat megszerzésére, fokozatszerzés/védés eljárási díja (magyar vagy angol nyelv értekezés benyújtásakor), külföldi (önköltséges) állampolgárok fokozatszerzési eljárási díja, magyar és angol nyelvű oklevél ára. A szabályozás során az egyetemnek és a DI-nek ügyelnie kell arra, hogy egyértelmű tájékoztatást nyújtson arról, hogy kit milyen eljárási díj terhel a képzés során, a jelen szabályozás nem tekinthető teljeskörűnek. Az ösztöndíjas hallgatóknak a fokozatszerzési eljárás a hallgatói jogviszony fennállása alatt díjmentes, ahogy a képzéssel, valamint doktori fokozatszerzéssel kapcsolatos valamennyi okirat első alkalommal történő kiadása is díjmentes szolgáltatás (Nftv. 81. § [1] bekezdés a) és f) pont). A felsoroltak, az önköltséges hallgatók esetében, az önköltség összegének részét képező szolgáltatásnak minősülnek (Nftv. 83. § [1] bekezdés), tehát az összeget be kell építeni az önköltségbe, külön díjként nem szedhető be.

Szabályzati szinten biztosított a lehetőség áthallgatásra, mobilitásra, részképzésben való részvételre. A kreditelismerés folyamata kevésbé szabályozott és részletes. A DI más doktori képzésből is vár átvételre hallgatókat: az átvétel szabályainak, folyamatának rögzítését a DI Működési Szabályzatában írja elő az egyetemi Doktori Szabályzat, azonban ezek nem kerültek még rögzítésre. Ezt mindenképp pótolnia szükséges a DI-nek.

Ajánlások

- A komplex vizsgával kapcsolatos információk, szabályok áthelyezése javasolt a DI Minőségbiztosítási Tervéből a Működési Szabályzatba vagy a Kutatási és Képzési Programba – a hallgatók tájékozódását megkönnyítendő.
- A szabályzó dokumentumokból a régi típusú doktori képzés terminusait mindenképp javasolt kivenni (pl. szigorlat).
- Az egyetemi Doktori Szabályzat alapján: *„A doktori fokozat odaítélésére és minősítésére tett javaslatot a doktori iskola vezetője a bírálóbizottság értékelése alapján alakítja ki.”* Ezt a szabályzati részt mindenképp javítani szükséges, tekintettel arra, hogy a javaslatot a DIT terjeszti elő az EDHT-nak. Ugyanitt javítani kellene az alábbi, pontatlan utalást: *„A doktori képzésben részt vevő hallgatók támogatásának, valamint az általuk fizetendő díjak és térítések szabályait a III. kötet más alkötete szabályozza.”*, ugyanis az eljárási díjakat a jelen szabályzat 3. sz. melléklete rögzíti.
- A DI Működési Szabályzata több pontban is tévesen utal az egyetemi Doktori Szabályzat mellékleteire, ezért javasolt áttekinteni és javítani. Például: nincs 4b. sz. melléklet; az értekezés és tézis formai követelményeit nem a 6., hanem az 1. sz. melléklet rögzíti.
- Az egyetemi Doktori Szabályzat számos helyen, szöveg szerűen idézi az Nftv-t, a 2001. évi C. törvényt a külföldi bizonyítványok és oklevelek elismeréséről, a 423/2012. (XII. 29.) Korm. rendeletet a felsőoktatási felvételi eljárásról, és a doktori Kormányrendeletet. Az idézéseket javasolt áttekinteni, mert több olyan szövegrészt is beemeltek a szabályzóba, ami PhD-hallgatói oldalról nem releváns, valamint az egyetem profiljához nem illeszkedik (pl. művészeti területre vonatkozó szabályok; az általános orvos, állatorvosi, fogorvos vagy gyógyszerész szakon a hallgatói jogviszonyával párhuzamosan egyénileg felkészülőkről szóló rész). A jogszabályokra történő utalás érthető és bevett gyakorlat, de ilyen terjedelemben való idézésüket javasolt mellőzni.
- Ajánlott a kreditelismerés kereteit, menetét részletesebben szabályozni (például rögzíteni, hogy intézményen belüli vagy intézményközi áthallgatás is lehetséges-e, milyen típusú korábbi eredményekért számolható el kredit, a doktorandusz milyen folyamatban, milyen határidőkkel nyújtja az adott egyetemen folytatott tanulmányokról vagy kutatásról kiadott igazolást és/vagy kurzusleírást, a tanács pedig ez alapján dönt). Mindemellett fontos lenne annak felmérése, hogy miként lehetséges az informális tanulás útján szerzett tapasztalatokat a kreditátvitel rendjébe beemelni.

ESG 1.5 Oktatók

Sztenderd: *Az intézmények biztosítsák, hogy oktatóik megfelelő kompetenciával rendelkezzenek. Alkalmazzanak méltányos és átlátható eljárásokat oktatóik toborzására és továbbképzésére.*

A DI különös hangsúlyt fektet a gyakorlatias ismeretek átadására, amit a törzstagok és az oktatók háttéré is garantál. A képzést egyénre szabottan, kiscsoportos vagy egyéni felkészülés keretében tervezik megvalósítani, ami lehetőséget nyújt a hallgatók eltérő igényeinek a figyelembevételére.

A doktori program kialakítása során jelentős fejlesztések valósultak meg az oktatói állományban és külső szakemberek bevonására is sor került. A DI személyi állományának kedvező a korösszetétele, az oktatók ismerik egymást, gyakran több évtizede együtt dolgoznak.

Az oktatók és kutatók munkájához az intézmény és a DI megfelelő körülményeket biztosít: tudományos és publikációs tevékenységüket támogatja és a szükséges anyagi erőforrások is rendelkezésre állnak.

Az oktatók számára már az indulásnál komoly presztízsértéke van a doktori programban oktatóként vagy témavezetőként való részvételnek és az Egyetem figyelembe veszi a doktori program keretében végzett munkát az oktatók teljesítményértékelése során. Nem egyértelmű azonban, hogy a meglévő doktori fokozaton kívül milyen feltételeket (pl. publikációs teljesítmény) támaszt a DI a programban való oktatással és témavezetéssel kapcsolatban és milyen időközönként vizsgálja a megfelelést. Ugyanitt megjegyzendő, hogy a DI jelenlegi rugalmas szabályozása a témavezetői terhelésre, nem biztosítja a hallgatóhalmazok elkerülését, valamint, hogy a doktorandusz valóban kellő támogatásban fog részesülni a képzés során. A DI által említett jogszabályi előírás nem létezik, ezért az erre való hivatkozás törlésre javasolt (Működési Szabályzat: *„Az egy témavezető irányításával dolgozó doktoranduszok számának felső korlátja nincs, de javasolt, hogy az egyidejűleg témavezetettek száma ne haladja meg a jogszabályi előírásokat.”*).

A minőségi doktori szintű képzés alapvető feltétele, hogy a hallgatók a kínált program keretében megismerkedhessenek a gazdálkodás- és szervezéstudomány területén uralkodó és napjainkban megjelenő legfontosabb elméleti megközelítésekkel. A doktori képzés tekintetében ennek előnyt kell képviselnie még akkor is, ha az elméleti ismeretek gyakorlatba való átültetésének a fontossága nem kérdőjelezhető meg. Ezt az elméleti elmélyülést hivatott biztosítani a DI oktatóinak tudományos háttéré, azonban a megjelölt oktatók publikációs jegyzéke elsősorban gyakorlati felkészültségükről tanúskodik.

Az üzleti háttérrel rendelkező hallgatók esetében különösen fontos, hogy kutatási tevékenységük során megértsék az elméleti alapok fontosságát és kutatásukat megfelelő elméleti alapokra építsék. Ennek elmulasztása esetén az elkészült doktori disszertációk között jelentős különbségek lesznek a tudományos és üzleti érdeklődésű hallgatók között annak ellenére, hogy végül azonos tudományos fokozatot fognak szerezni.

A DI számos törzstagjának és oktatójának elsősorban a gazdálkodás- és szervezéstudományokhoz kapcsolódó határterületeken van oktatói és kutatói tapasztalata,

azonban a gazdálkodás- és szervezéstudományok jelentősebb hazai és nemzetközi folyóiratai csak elvétve jelennek meg a publikációs jegyzékükben. Bár publikációik száma általában jelentős, az MTA IX. osztályának vonatkozó bizottsága által kiemelt folyóiratokban csak kevés közleményük jelent meg.

Ajánlások

- Az egyetemi Doktori Szabályzat, valamint a DI Működési Szabályzata is utal törzstagokkal szemben támasztott MAB-követelményekre. Az utalásokat javasolt kivenni, tekintettel arra, hogy a MAB nem támaszt követelményeket a DI-ben résztvevő személyekkel szemben, a szabályokat jogszabályok rögzítik.
- Az oktatói állomány kompetenciáinak az erősítése a doktori program tudományágában (gazdálkodás- és szervezéstudományok).
- A DI Működési Szabályzatában a már fent említett jogszabályi hivatkozás kivétele javasolt („*témavezetettek száma ne haladja meg a jogszabályi előírásokat*”). Helyette fontos lenne konkrét szabályozás a témavezetők által vállalható doktoranduszok számára vonatkozóan (legyen az teljes vagy társtémavezetési felállás).

ESG 1.6 Tanulástámogatás és hallgatói szolgáltatások

Sztenderd: *Az intézmények megfelelő finanszírozási forrásokkal rendelkezzenek a tanulási és tanítási tevékenységekhez, valamint biztosítsanak adekvát és könnyen hozzáférhető tanulástámogató feltételeket és hallgatói szolgáltatásokat.*

A DI-nek a Milton Friedman Egyetem közel ötezer négyzetméteres – büfével és étteremmel felszerelt – központi kampusza biztosítja az oktatáshoz szükséges infrastruktúrát. Az intézmény különös hangsúlyt fektet a méretéből adódó egyéni sajátosságaira, a hallgatóközpontú, személyre szabott egyéni és kiscsoportos oktatási profilok megjelenítésére. A fenntartói szándék szerinti alacsony hallgatói létszám mellett a minőségi képzésre és a családi hangulatra koncentrálna „*egyházi fenntartású világi intézményként, világi szakokkal*” működve. A kampusz minden típusú (mozgás-, hallás-, látássérült, diszlexiás, diszgráfiás, autista stb.) fogyatékossgal élő hallgató számára biztosítja a hozzáférés lehetőségét.

Mindezt kiemelkedően támogatja az Egyetem rendkívül informatív, könnyen kezelhető, folyamatosan aktualizált tartalmú angol és magyar nyelven is elérhető, akadálymentesített honlapja, illetőleg a nagyszámú segítő szolgáltatás rendelkezésre állása. Kiemelve a hallgatói elégedettségmérésen alapuló, folyamatos fejlesztés alatt álló online szolgáltatásokat/oktatási platformokat, a fogyatékossgal élők koordinátorát. A pszichológus és intézményi mobilitás koordinátora, a karrier és életvitel tanácsadást, valamint a létrehozás alatt álló

tudományszervezési irodát. A felvételre tervezett külföldi hallgatókat érintő, áthidalandó nehézségként jelölve, hogy az intézmény nem rendelkezik kollégiumi férőhellyel.

A könyvtári szolgáltatások tekintetében, annak egyenletesen növekvő teljes állománya meghaladja a 31 ezer dokumentumot, melyből 25 ezer kölcsönözhető és 20%-a online is elérhető. A könyvtár segítséget nyújt az MTMT, az ORCID és a plágiumkeresési szolgáltatások ügyintézésében (open access kéréssel eddig nem fordultak hozzájuk, de nyitottak annak intézésére). Ugyanitt említve az intézmény biztonságos WIFI hálózatát, a központi nyomtatási rendszer és a hallgató és dolgozóbarát közösségi terek rendelkezésre állását.

A nyelvi képzést az oktatás sarkalatos pontjaként kezelik és prioritásként tekintenek a nyelvi kompetenciák fejlesztésére, melyet idegennyelvű tantárgyak felvételének lehetőségével, nyelvi mentorálási rendszerrel és ERASMUS programmal erősítenek.

Az Egyetem ILIAS és Moodle rendszert üzemeltet, amely lehetőséget ad a kurzusok elektronikus tananyagainak tárolására és infrastrukturális háttérrel biztosít az elektronikus tananyagok fejlesztésére.

Az intézmény öt, a DI szempontjából is meghatározónak tekinthető kutatócsoportot működtet, amelyek rövidesen – a gazdasági élet, a képzés szempontjából meghatározó külső környezet változásaival összhangban – újabakkal egészülnek ki (például a „Covid utáni gazdasági helyzet elemzése” és a „Közösségi közlekedés gazdasági, társadalmi hatása” műhelyekkel).

A DI vezetésének elmondása alapján „nem hagyományos oktatási keretek”-ben gondolkodnak, a képzés gyakorlati, piaci aspektusainak erősítésével (honlapon 46 együttműködő partneriskola és hat cég logójának feltüntetésével, további információk megjelölése nélkül). A DI működését gyakorlati tantárgyak, gyakorlati helyek, mentori rendszerek, ösztöndíjprogramok egészítik ki. Az interjú során Dr. Goda Pál (AKI, Agrárközgazdasági Intézet, ügyvezető igazgató) a DI-vel történő szoros együttműködést vázolt fel, kooperatív doktori és más kutatási programok együttműködő partnereként.

Különböző dokumentumokban, különböző szervezeti egységek/pozíciók kerültek megnevezésre a felvételi szervezése és úgy általában a doktori képzés adminisztratív támogatása kapcsán (Doktori Akkreditációs Központ, DI-titkár, Tudományszervezési Iroda, Oktatási és Karrierközpont) A lefolytatott interjúk alapján a szervezeti háttérrel tisztázta az intézmény: az új SZMSZ-hez igazodva, az Oktatási Igazgatóságon belül működik majd a Tanulmányi Osztály és az oktatásszervezés. Ezt a szervezeti keretet egészíti majd ki a Tudományszervezési Iroda, amit a DI létesítésének engedélyezése esetén fognak felállítani.

Ajánlások

- Javasolt a doktoranduszok számára, már a felvételi eljárással egyidejűleg – azok részletszabályaival együtt – megismerhetővé tenni az általuk a képzés során elérhető gyakorlati helyeket, mentori, ösztöndíj és egyéb kutatási programokat.
- Az intézmény és a DI tekintse át a dokumentumait és egységesítse/aktualizálja a szervezeti háttéregységek elnevezését.

ESG 1.7 Információkezelés

Sztenderd: *Az intézmények gyűjtsenek, elemezzenek és használjanak releváns információkat képzési programjaik és egyéb tevékenységeik irányítására.*

A DI jelenleg – értelemszerűen – nem tart fenn adatgyűjtési és információkezelési eljárásokat. A Minősbiztosítási Terv két típusú adatgyűjtés megvalósítását nevesít: egyrészt a partnerek észlelt elégedettségét mérő adatok számba vételét és értékelését (Partnereinek elégedettségét doktorandusz elégedettség és igényfelmérés, oktatói és témavezetői munka hallgatói véleményezése, oktatói-kutatói elégedettség, partneri elégedettség), másrészt működési eredményességét leíró információs területek (képzési kutatási szakasz indikátor területei; kutatási-publikációs szakasz indikátor területei). E fentiekén túl a DI vezetésének szándékában áll a felvételi adatok, a beiratkozási (bemeneti) teljesítmények, a lemorzsolódási adatok, tantárgyak teljesíthetőségének, a hallgatói életutat leíró információk, az előrehaladás jellemzőinek, a nyelvi követelmények teljesíthetőségének, valamint a végzés körülményeinek vizsgálata.

A DI által tervezett, monitorozni kívánt információk köre megfelel az ESG elvárásainak. Az információkezelés kiterjedtsége és a minőségcélok ugyanakkor e ponton sem mutatnak összhangot. Mindez jelen esetben is problémát jelenthet a PDCA-ciklus megvalósítása során, melyre érdemes felhívni a DI vezetésének figyelmét. Bár az információ gyűjtésére és rendszerezésére a DI a DI titkárát nevezte meg felelősnek, mindez már rövid távon problémát jelenthet. A DI titkára egyben tőzstag is, munkájának kiegészítése, támogatása a DI elindulásával szintén operatív szükségesség lesz.

Végül érdemes felhívni a figyelmet arra, hogy nem került szabályozásra, hogy az információgyűjtésbe, -értékelésbe hogyan tervezi a DI bevonni a külső és a belső érdekeltet. Mindez szintén fejlesztendő terület, melynek megoldása a DI elindításának kihívását kell jelentse.

Ajánlások

- A jövőre nézve szükségesnek mutatkozik kidolgozni a külső és belső érdekelt bevonásának módját, az információk gyűjtésének és értékelésének folyamatába.

- Szükségesnek mutatkozik továbbá az információgyűjtés és -feldolgozás érdekében az adminisztratív kapacitás bővítése, a feladatelosztás tisztázása.

ESG 1.8 Nyilvános információk

Sztenderd: *Az intézmények tegyenek közzé világos, pontos, objektív, naprakész és könnyen hozzáférhető információkat tevékenységükről, benne képzési programjaikról.*

A létesítendő DI honlapja még kialakítás alatt van (jelszóval védett felületet osztottak meg a Bizottsággal). A Működési Szabályzat értelmében a honlap kezelése a DI-titkár feladatkörét képezi.

A DI weboldala az intézményi oldalba ágyazva érhető el (*Képzéseink* menüpont alatt) és összesen hat menüpontba csoportosítva ad tájékoztatást az érdeklődőknek. A honlap elérhető akadálymentes verzióban is.

Tekintettel a létesítési eljárásra, felvételi felhívás még nem érhető el a DI honlapján, de menüpont (*Felvételi, témakiírások*) már kialakításra került. A témakiírások jelenleg még csak az ODT-adatbázisban érhetők el. A jelentkezési lap sablonok (szervezett képzésre és egyéni felkészülőknek) a Kutatási és Képzési Program mellékletét képezik, ezért a *Szabályzatok* menüpont alól letölthetők. Ugyanígy már nyilvános információ a költségtérítései/eljárási díjakról (egyetemi Doktori Szabályzat 3. sz. melléklete).

A képzéshez kapcsolódó szabályzatok könnyen elérhetők a DI honlapján, ahogy a tantárgyi tematikák is. A tárgyleírások formai szempontból: alaposak, egységes sablont követve kerültek kidolgozásra (kreditérték, tanóra típusa és óraszám, számonkérés módja, félév, tárgyleírás, szakirodalom, ajánlott irodalom, tantárgyfelelős és az oktatásba bevont személyek feltüntetésével).

A DI működési/szervezeti hátterét bemutatja – külön menüpontja van a DIT-nek és az EDHT-nak. Az önértékelés alapján a két tanács határozatait is nyilvánosan elérhetővé fogják tenni, ami támogatandó. A honlapon bemutatásra kerülnek a törzstagok és a képzésben résztvevő oktatók, témavezetők. Az együttműködő partnerekkel kötött megállapodások a honlapon nem, de az ODT-ben elérhetők. Kapcsolati adatokat a honlap nem tartalmaz, valamint a létesítés okán még értelemszerűen nem láthatók a fogadóórák és hogy milyen ügyfélfogadási rendben kereshető majd a DI titkára és a majdani adminisztratív kollégák. Ezeket majd pótolni kell a teljeskörű tájékoztatást érdekében.

A DI még létesülés előtt áll, így bizonyos kimeneti információk, elemzések még nem elérhetők. A Minőségbiztosítási Tervben rögzítve van, hogy DI nyilvános eseményeit a honlapon közzéteszik (pl. komplex vizsga, a kutatóhelyi vita és a doktori védés), ezt az önértékelés is alátámasztja: a védések *„eseménynaptárban kerülnek majd rögzítésre doktori.hu*

átlinkeléssel". Szintén a Minőségbiztosítási Terv rögzíti, hogy a DI a „*pályakövetési adatvételt az egyetem saját rendszerén belül dolgozza fel és publikálja*”, itt megjegyzendő, hogy a felmérések (legyen az pályakövetési, OMHV vagy általános elégedettségi) eredményeinek és azok elemzésének megosztása fontos visszacsatolás az érintettek és érdeklődők irányába.

Ajánlás

- Jelenleg a honlap menüsorában nem minden kialakított menüpont érhető el. A honlapon történő görgetés során látható, hogy több menüpont kimaradt (pl. Oktatók/Témavezetők; Védések).

ESG 1.10 Rendszeres külső minőségbiztosítás

Sztenderd: *Az intézményeket rendszeres időközönként külső minőségbiztosítás alá kell vetni az ESG szerint.*

A DI a MAB-ot kéri fel minőségbiztosítási rendszerének értékelésére. A DI a MAB doktori iskolákra vonatkozó akkreditációs eljárásán túl, más külső minőségbiztosítási eljárást jelenleg nem alkalmaz.

Egy jövőbeni nemzetközi akkreditációval kapcsolatban az interjúkon ellentmondó válaszok érkeztek.

III. Látogató Bizottság

A Bizottságot a MAB Testülete nevezte ki, és a következő tagokból áll:

Elnök: Primecz Henriett egyetemi tanár, Budapesti Corvinus Egyetem és Johannes Kepler Egyetem (Linz)

Tagok:

Dányi Beatrix szakreferens, Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság

Lippai Zsolt doktorandusz, Nemzeti Közszerületi Egyetem, a Doktoranduszok Országos Szövetsége delegáltja,

Vilmányi Márton egyetemi docens, minőségbiztosítási szakértő, Szegedi Tudományegyetem

Zilahy Gyula egyetemi tanár, Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem

Online interjúk időpontja: 2023. május 22.

IV. Mellékletek

IV.1. Feladatmeghatározás

Az Oktatási Hivatal FNYF/50-1/2023. sz. végzésében a MAB-ot szakértőként rendelte ki a Milton Friedman Egyetemen létesítendő Milton Friedman Gazdálkodás- és Szervezéstudományok Doktori Iskola ügyében.

A MAB az Nftv. 71/B. § d) pontja és a Kormányrendelet 6. § (3) bekezdése alapján új doktori iskolák létesítése esetén, az Oktatási Hivatal felkérésére szakértői véleményt készít a nyilvántartásba vételi eljárás során.

Az értékelés alapja az Európai Felsőoktatási Térség minőségbiztosítási irányelvei és sztenderdjei (ESG), célja a létesítendő doktori iskola fejlesztéséhez történő szakmai segítségnyújtás.

Az akkreditációs eljárás célja megvizsgálni, hogy a doktori iskola az ESG szerint tervezi és fogja folytatni tevékenységét, minőségbiztosítási rendszere folyamatosan nyomon követi, értékeli majd a sztenderdeknek való megfelelést, és aktívan közreműködik az értékelés eredményei alapján a megvalósítást segítő intézkedések, folyamatok kidolgozásában

IV.2 Akkreditációs interjúk menetrendje

Időpont	Panel	Beosztás	Név
9:00-9:45	Stratégiai tervezés (intézményi szintű tudományos stratégia, minőségbiztosítás)	mb. rektor	Dr. Schottner Krisztina
		általános és közkapcsolati rektorhelyettes (aki a doktori képzésért felelős)	Dr. Szatmári Péter
		Egyetemi Doktori és Habilitációs Tanácsa (EDHT) elnöke	Dr. Neszmélyi György Iván (törzstag)
9:45-10:15	Minőségbiztosítás	intézményi minőségügyi felelős; Akkreditációs, Minőségügyi és Tudományos Bizottság tagja	Dr. Laki Ildikó, Nagy Henrietta (törzstag)
10 perc szünet			
10:25-11:30	DI vezetése, működése	DI-vezető, DI minőségbiztosításáért felelős személy	Dr. Tóth Tamás
		törzstagok	Dr. Artner Annamária
			Dr. Grajczjár István
			Dr. Madlenák Radovan

Időpont	Panel	Beosztás	Név
			Dr. Neszmélyi György Iván (EDHT-elnök)
11:30-12:15	Infrastruktúra, szolgáltatások	Könyvtár és Médiatár vezetője	Toldi Géza
		A leendő doktori képzés szempontjából releváns kutatócsoport	Lukácsné Pósn Anna (HR Kutatócsoport) Dr. Tóth Tamás (MRC Kutatócsoport)
		a DI képzése szempontjából fontos, egyéb szolgáltatást nyújtó szervezeti egység képviselője (pl. fontos együttműködő partner)	Dr. Goda Pál (AKI, Agrárközgazdasági Intézet, ügyvezető igazgató)
12:15-13:15	szünet		
13:15-13:45	DI operatív működése	a DI adminisztrátora/titkára (koordinátor)	Dr. Nagy Henrietta (törzstag)
		Oktatási igazgató (" <i>tanulmányi ügyekkel és az infrastruktúrával kapcsolatos témakörök</i> "), a DI hallgatói és oktatási ügyekért felelős munkatársa	Bakonyi László
13:45-14:15	Oktatók és témavezetők	témavezetők, oktatók (akik más interjún nem vesznek részt, max. 8 fő).	Dr. Hárskuti János (gazdaságtudományi tanszékcsoport-vezető, kutatásban is érintett)
			Dr. Honfi Vid Sebestyén (tanszékvezető, kutatásban is érintett)
			Szegediné dr. Lengyel Piroska (tanszékvezető, kutatásban is érintett)
			Dr. Káposzta József (külsős, MATE, EDHT külső tag)
14:15-14:45	Bizottsági zárt ülés		